

Landskap: SMÅLAND..... *Upptecknat av:* Jacob Hägg.....*Härad:* Aspeländ..... *Adress:**Socken:* Virserum..... *Berättat av**Uppteckningsår:* *Född år* *i**Uppteckningen rör*

Sägen om Virserum 1

" om kyrklocka 2

Trollkvinnan och kyrkklockorna 3

Barnafödsl 3

Jakob Hägg

Jakob Hägg

Virserum, Asplands hd.

Virserum den 10 augusti 1922.

Till Folkminnesföreningen i Lund.

Virserums namn, kyrkklockan, en trollkvinna
en jättkvinna, barnafödseln.

Eftersom jag sett, att "Folkminnesföreningen" önskar upplysning om gamla seder och bruk, folktro och sägner, från skilda delar av vårt land, har jag upptecknat några skildringar från gångna tider, sådana jag hört dem om-talas. Dessa skildringar härleda sig från Virserums socken, Kalmar län, och jag hoppas, att "Folkminnesföreningen" tager dem i beaktande, såvida de ha något värde för forntida forskningar i denna fråga.

Med utmärkt högaaktning

Jakob Hägg

adr: Virserum.

Först kanske jag skall berätta hur, enligt sägnen, namnet Virserum uppkommit, om detta ej förut är känt.

Det var så, att man hade kommit tillsammans för att besluta om att låta bygga en kyrka. Det beslöts också att en kyrka skulle byggas, men man kom inte riktigt överens om någon lämplig plats för densamma. Man beslöt då att avgöra tvisten genom

(4 s.)

att binda ihop två stutar, och sedan låta dessa gå vart de ville. På det ställe där stutarna stannade, skulle kyrkan byggas. När stutarna länge sprungit av och an, kommo de in i ett "stenskäru" och fastnade i en videbuske. Där byggdes också kyrkan. Locknen blev sedan kallad Virserum efter vide (buske).

Nb. 2. Säggen om kyrkklockan.

Det var en gång när de ringade i Virserums kyrka (klockstapel). Varan det kom sig visste ingen, men ringklockan kom i häftiga wängningar, och plötsligt for hon rakt ut genom "gluggen", och föll ned i en djup vattengöl ett långt stycke därifrån. Där låg den och ligger än, fast man många försökt och varit nära att få upp den. Men för att få upp den, får ingen säga något, förrän klockan är på torra landet. Just däri ligger pelet, att man ej fått upp den, ty varje gång man har haft tag i den t.v.m. uppe över vattenytan, har någon uttrat ungefär: "Nu äntligen ha vi nå uppe," och då har hon sjunkit till botten igen. Vattengölen är belägen i brädgården av Ab. Ekelunds snickerifabrik, Virserum, ett gott stycke från kyrkan.

No. 3. Om trollkvinnan och kyrkklockorna.

En trollkvinna (man har även sagt en jätte) stod en gång på en slätt (Gössa slätt kallad) vid Misterhult (en bondby i socknen, mer än en fjärdingsväg från kyrkan) och fick höra Virserums kyrkklockor ringa. Då blev hon mycket vred och var på, att hon skulle tysta dem. Då tog hon en stor sten, band sitt ena strumpband därom, och slungade den med väldig kraft mot kyrkan eller klockstapeln. Men stenen nådde icke ända fram till kyrkan, utan hamnade på en gård strax nedanför. Då stenen såg man en svag rand efter strumpbandet.

Gården, där stenen hamnade, heter Strömsholmen. Stenen, som enligt sägnen slungats dit, bortsprängdes för några år sedan.

No 4. Om jättekvinnan och sandsäcken.

En jättekvinna var på väg från kusten (åt Kalmarhället) inåt landet bärande på en stor sandräck. När hon kom till Virserum gick det hål på säcken och sanden började rinna ut. Men kvinnan märkte ingenting utan fortsatte, och slutligen hade all sanden runnit ut. Då hade av sanden bildats en hög sandplata, som naturligt ännu finnes och anses räcka två ä tre mil åt det håll,

där staden Vetlanda ligger. Enligt sägnen skulle det också varit hål på säcken innan hon kom till Virserum, nämligen neråt Högbybrakten, där en sandplåtå finnes. Fastän ej så hög som i Virserum. Här i Virserum kallas platan "Häringaryggen" och omvändes som idrotts-park. Namnet "Häringaryggen" har antagligen uppkommit av att jättekvinnan har burit sonden på sin rygg. Platan är mycket hög med branta sluttningar.

No: 5 Några vidskepliga föreställningar.

1. En kvinna, som fött ett barn, fick ej besöka några grannar eller vänner, förrän hon "tagits i körke".

Detta ansågs som syndigt och bådade även olycka.

2. Om en havande kvinna fick se en yxa ritta fast i en saggkubb eller ~~ett~~ träd o.d. blev barnet, som hon skulle föda, harmmynt. Likaledes om hon blev skrämmd av en råtta eller ett annat djur, fick hon ej taga sig i ansiktet, ty då fick barnet ett märke av en råtta eller något annat liknande (i barnets ansikte).

3. För att det nyfödda barnet ej skulle få "nattagrät" (skrika om nätterna) skulle man hålla dopvattnet genom ett hål, som borrats i golvet. Vattnet fick ej hållas ut under bar himmel.